

ЗЛАТИМИР КОЛАРОВ

№1999

chitanka.info

— Следващият! — изкъртя гласът на часовия в коридора.

№ 1999 изпъна като струна гърбицата на врата си и влезе в кабинета със стегната войнишка стъпка — туп-пляс, туп-пляс, туп-пляс. Звукът от алуминиевата протеза и босия му крак се блъсна в стените и заглъхна. Кръстът за храброст, медалите и кучешките зъби, нанизани на дебела връв като огърлица на врата му, приглушено извънтяха. Куката на липсващата му ръка изстреля откос стоманени отблясъци в такт с чаткането на протезата по пода и изгасна. След него, голи в коридора, останаха последните мъже от сбора — насядали по пода, разглеждащи с интерес тавана и стените.

В кабинета беше тихо и сумрачно. Зад широка маса, застлана с червена плюшена покривка, седяха със сковани гърбове: в средата — Председателят на военната комисия — генерал от запаса, призован на военна служба да възстанови за пореден път армията след войната, до него — Секретарят, от двете им страни — редовите членове по старшинство: Старшият на военната комисия, Заместникът на старшия, неговият заместник и т.н. — все калени в битките о.з.-та, призовани също да помогнат на страната след последната, току-що привършила война. Строгите им лица бледнееха над плюша, белезите по главите тъмнееха по голите черепи, стъклените очи гледаха сурово. Под белите престилки прозираха медалите, тигровите зъби и пагоните на зелените им униформи. Патериците и бастуните бяха наредени като за строеви преглед зад тях на очукана стойка за оръжие.

— № 1999 — рапортува той със сипкав глас, козирува със здравата си ръка и застана мирно до вратата, отправил единственото си око в една далечна точка зад стената. Кръстът за храброст, медалите и кучешките зъби искряха върху гърдите му като диаманти. Председателят на комисията ги зърна и лицето му застина.

— Защо си нанизал медалите на връв? — строго попита той.

— Никога не се разделям с тях, господин генерал, дори когато спя — отговори №1999. — За да дойда тук, както подобава — №1999 стрелна със здравото око голото си тяло, — оставих дрехите в съблекалнята.

— Е, и? — отново попита Председателят на комисията. Лицето му остана все така студено.

— Не мога да дишам без тях и една секунда, господин генерал. Топлят сърцето ми и чрез тях чувствам, че живея — сви безпомощно

голите си рамене №1999.

— Хм... — изсумтя Председателят на комисията и стрелна със здравото око широкия си гръден кош. Медалите и кучешките зъби под бялата престилка тихо извънтяха. После разтвори военната книжка на № 1999 и я заразглежда, привел на една страна глава. Останалите членове се надвесиха над нея. В кабинета стана още по-тихо и сумрачно.

— Да започваме! — отсече Председателят, стъкленото му око проблесна. Секретарят стисна молива с остатъка от пръстите на изсъхналата си ръка, вторачи се във военната му книжка и се приготви да записва. Членовете на комисията вдигнаха глави и заразглеждаха с разноцветните си и разнокалибрени очи изправения до вратата №1999.

Тялото му, нашарено с белези, приличаше на омачкана военна карта. Главата бе крива като круша — в основата широка и тясна на върха. Нямахше коса, нямахше и вежди. Носът му бе смачкан, лицето — сиво. Изглеждаше на повече от 2000 години.

— Липсват дясната ръка, левият крак, дясното око, лявото ухо и три пръста от здравата ръка — започна да диктува с висок и прегракнал глас генералът, без да отделя стъкленото си око от изправения до вратата № 1999. — Вместо ръка има протеза с кука, вместо крак — протеза без обувка, вместо око — парцалена превръзка, вместо ухо — тънка алуминиева фуния. Тестисите са наред.

Секретарят на комисията старателно отбеляза с плюс и минус липсите във военната книжка на № 1999, стиснал молива накриво с чуканчетата по края на смачканата длан.

Генералът тежко се изправи, взе патерицата от стойката, закрепил я под дясната си мишница и изкуцука до вратата. Десният му крак се влачеше по пода, ръкавът на лявата му ръка се вееше след него като знаме. С два пръста отвори устните и заби стъкленото си око в устата на №1999.

— Липсват и двајсет зъба — допълни той и се върна на мястото си, като влачеше десния си крак по пода. Остави патерицата на стойката и седна тежко на стола. Ръкавът на престилката му висна до земята като пленено знаме.

Секретарят отбеляза с двајсет минуса констатираната липса, прехапал устни от напрежение да не изтърве молива.

— Да започнем с анамнезата — каза генералът. Членовете на комисията поклатиха утвърдително нашенарените си с белези глави. Стъклените им очи хвърлиха кратки мълнии и избледняха. — От какво си боledуval?

— От чума, холера, азиатска треска, дизентерия, хепатит, малария, преди това от воднянка, господин генерал. И много други болести още по-преди, но тогава медицината не беше на висота както е сега и лекарите не им знаеха имената — отговори №1999, загледан с единственото си око над плешивата глава на генерала. — Трябва веднага да подчертая, господин генерал, че съм боledуval по време на походите, или на връщане от бойното поле. Искam да се отбележи — обърна се той към секретаря, — че не съм ползвал нито един ден отпуск по болест по време на сражение, че нямам нито един изгубен боен ден! — и гордо изпъна нашенарените си с белези гърди. Кръстът за храброст, медалите и кучешките зъби възторжено заискряха в сумрака.

Секретарят забързано вписа отговора във военната книжка и облиза изпръхналите си от напрежение устни.

— Браво, редник! — удари с юмрук по плюша генералът. Стъкленото му око възторжено проблесна като военните отличия върху гърдите на войника срещу него.

— Служа на Човечеството! — отговори №1999, вперил една втора поглед в далечината.

— Разкажи как си получил всеки белег! — фиксира го генералът със стъкленото си око.

— Слушам, господин генерал! — отговори №1999, изпънат като струна до вратата. Знаеше отговора наизуст, беше го повтарял при всяка мобилизация в последните няколко хиляди години. — Този белег тука — посочи той най-големия белег върху челото си — огромен като юмрук и морав като патладжан — го получих в първата си битка.

— Говори по-подробно! — стъкленото око на генерала блесна недоволно.

— Слушам, господин Генерал! — козирува със здравата си ръка №1999 и започна да разказва, напрегнал до крайна степен отпадналия си сипкав глас: — Савашите искаха да ни вземат огъня. Издебнаха ни през нощта. Голям бой падна.

— Кои бяха савашите? — попита генералът. Стъкленото му око омекна.

— Пещерните хора, господин генерал. Едни такива едри и космати, криеха се из пещерите — напрежението в окото на генерала се сгъсти и №1999 търпеливо поясни: — Ходеха голи, не се покриваха с кожи. Катереха се по дърветата и скачаха от клон на клон.

— А, да — плесна се генералът по челото. Главата му кухо дрънна, окото блесна доволно в сумрака. — Продължавай!

— Малко по-бавно — каза Секретарят, изтърваше молива, не смогваше да записва думите на запасняка. Генералът го сръга с лакът в ребрата да не прекъсва красивия разказ на войника.

— Слушам! — козирува №1999. Членовете на комисията извиха глави, за да чуват по-добре. Секретарят прехапа устни и стисна молива, но го изпусна. — Един саваш ме удари с камък по челото...

— И какво стана после? — генералът наклони главата си на една страна, за да чува по-добре. Другите се приведоха напред. Секретарят на комисията погледна умолително изправения до вратата №1999.

— Взеха ни огъня — боецът забави речта си заради секретаря на комисията. — Четири сезона обикаляхме из планините да търсим скривалището на савашите; трудно се намираше тогава огън, имаше много бури и много мълнии, но малко от тях палеха високите дървета...

— Продължавай! — развълнува се генералът. — И говори по-бързо.

— Накрая ги открихме в пещерите под върха на планината.

Секретарят погледна умолително първо №1999, после генерала — първият говореше бързо като латерна, вторият мълчеше — и отново се сбори с молива. Задържа го за миг с остатъка от изгорените си пръсти, после го изпусна и отчаяно въздъхна. Генералът го погледна строго, Секретарят се сниши.

— Издебнахме ги през нощта — продължи да разказва №1999, без да забавя темпото, наложено от генерала. — Много голям бой падна, бихме се до сутринта, но си взехме огъня. Този белег ми е оттогава — усмихна се той и погали нежно с ръка втория по големина белег върху челото си.

— И по-нататък — надигна се на лакти генералът. Стъкленото му око проблесна нетърпеливо. Секретарят се размърда притеснено, успя да овладее молива и започна да записва.

— След четири сезона те дойдоха пак. Издебнаха ни през нощта и ни взеха огъня. От тогава ми остана този белег — №1999 погали тъжно с ръка третия по големина белег върху челото си и се загледа в земята.

— Какво стана по-нататък? — попита генералът все така, надигнат на лакти над плюшената маса. Нетърпението се сгъсти в стъкленото му око.

— Разменяхме си огъня през четири сезона. Оттогава са ми тези белези — посочи №1999 останалите белези върху главата си.

— И какво стана после? — със стаен дъх попита генералът.

— Научихме се да палим огън, първо с две сухи пръчки, после с кремък, прахан и чакмак. Но това стана доста по-късно.

— А савашите? — надвеси се още по-напред над плюшената маса генералът.

— Престанахме да си вземаме огъня, започнахме да си вземаме добитъка, посевите и жените.

— Така беше, така беше — поклати глава генералът и седна на мястото си. — Аз бях вожд тогава — белезите около устата му се нагънаха в усмивка. Лицето му просия щастливо и замечтано, окото просветна в меки стъклени отблясъци и озари с нежна светлина пагоните, медалите и тигровите зъби под бялата престилка. — Продължавай! — каза с омекнал глас.

Моливът се изплъзна от пръстите на Секретаря. Той го сграбчи и се приготви да записва.

— След това... — замисли се №1999. — А, да... — понечи да се плесне по челото със здравата си длан, но се сети, че разговаряше с офицер от Генералитета, прибра ръката си към тялото, изправи гърбицата и застана мирно. — В една битка, след като овладяхме огъня и започнахме да си крадем жените и добитъка, двама саваши ме удариха с по една каменна брадва едновременно по двете слепоочия. Затова главата ми е малко крива. Спаси ме фактът, че ме удариха преди да се научим да добиваме желязо, много преди бронзовата ера.

Генералът го погледна въпросително със стъклено око.

— Камъкът е по-мек от желязото, господин генерал. Разбрах го за първи път, когато ме удариха с топор в главата — за малко да умра.

— Да, бе, да — махна генералът с ръка и погали един широк белег върху главата си. — Продължавай!

Секретарят измъчено въздъхна, прехапа устни и стисна молива до болка с овъглените си пръсти.

— След това... — №1999 се замисли, после сви безсилно рамене — Не си спомням реда на битките, господин генерал, бяха много. Нали знаете, помни се първата битка, като първата любов, за цял живот. Другите след нея избледняват в паметта... — поклати глава и сподавено въздъхна, в окото му се изписа тъга.

— Да, да... — и генералът поклати глава. — И все пак, помниш ли нещо от следващите битки? — умолително попита той. Вдигна стъкленото си око от плюша и го насочи с надежда към вратата.

— Бих се във войните на Александър Македонски, бих се с римляни и византийци, бих се с хуни и авари, с рицари и кръстоносци, бих се с турци и печенег, бих се за Проливите, бих се да защитавам Проливите, бих се срещу християни, бих се срещу мюсюлмани, бих се с християни срещу мюсюлмани, бих се с мюсюлмани срещу християни, бих се много... (Да, да, да... И аз бях там, и аз бях там — шептеше Генерала. Стъкленото му око се рееше някъде далеч в пространството над очуканата глава на №1999.) Повечето белези върху гърдите са ми оттогава — №1999 прокара длан по набръчканата кожа. Стъкленото око на генерала бавно се завърна от далечината и пробяга като птица по гърдите на №1999. — От стрели и копия са, по-старите от остриета с кремък, по-сетнешните от железни остриета, от стоманени остриета, имам и огнестрелни рани... Помня първите мускети. Повече парят, отколкото болят, за разлика от по-сетнешните пушки. При тях оловото те жилва, болката идва по-късно, когато кръвта започне да тече. Но се свиква и никак не е страшно. Важното е да запушиш раната с пръст, да не ти изтече кръвта.

— Да, да — генералът поклати утвърдително глава. — Щом не помниш подробностите, ще питам аз. Ръката?

— От граната. Гръмна в ръката ми, преди да изброя до три — отвърна №1999, отправил здравото си око в далечината. Трябваше да бъде кратък, прегледът отиваше към своя край. Ръката на Секретаря се движеше бързо по страниците на военната му книжка, моливът танцуваше.

— Кракът? — изкънтя гласът на генерала.

— Танк мина през крака ми — изшептя №1999 и се изкашля.

— Гърбицата?

— Парашутът ми не се отвори при един десант. Паднах на врата си.

— Носа?

— От ръкопашен бой.

— Ухото?

— Един турчин ме дялна по главата с ятаган.

— Окото?

— Невинна история — усмихна се № 1999. — Едно дете ме улучи в окото с фунийка от хартия. Учехме ги да воюват — биехме се с тръбички и фунийки.

— Зъбите?

— От скорбута. Бях военнопленник в една галера.

— Сипкавия глас?

— От викане „ура“.

— Веждите?

— Изгоряха от византийски огън.

— Косата?

— От напалм.

— Защо лицето ти е сиво?

— Отравяне от БОГ — и поясни — бойни отровни газове.

— БОВ — поправи го един от членовете на комисията със същия сив цвят на лицето като него и също поясни — бойни отровни вещества.

Друг му възрази — правилно е БОГ, и се завърза кратък спор: БОГ или БОВ.

— БОВ тире Г — приключи спора генералът и на свой ред поясни: — бойни отровни вещества тире газове, защото не може да се каже бойни отровни газове тире вещества. Не е благозвучно. Освен това, може да разсърдим църквата.

БОВ-Г — записа секретарят в графата срещу точката, отразяваща цвета на лицето на запасняка и въздъхна облекчено — моливът стоеше послушен в дланта му.

— Трите пръста?

— Не помня, господин генерал — сви рамене №1999 и допълни, като видя недоволното стъклено око на генерала: — Наистина не помня кога и как се случи. Дали когато започнахме да си вземаме със

савашите жените, посевите и добитъка, дали във войните на Александър Македонски... Може да беше и по-късно.

— Карай! Няма особено значение — махна генералът великодушно с ръка. Недоволството избледня.

Секретарят отбеляза нула в графата срещу липсващите пръсти се замисли — и той не помнеше къде и как бе изгубил своите пръсти, дали във войните на Александър Македонски, дали по-късно...

— Искам да подчертая, господин генерал, че белезите ми са само по гърдите. Нямам нито един белег по гърба — каза №1999 и показа гърба си на комисията. Гърбът му бе гладък като корем на риба.

Стъкленото око на генерала доволно се изцъкли.

— Браво, редник! — каза той. Окото му засия — възторжено, ярко и лъчисто.

— Служа на Човечеството! — отговори №1999. И тъй като Генералът явно бе доволен от рапорта му, и тъй като той изпадна в умиление от най-свидните спомени от младостта си, накрая сподели като със стар приятел: — Толкова свикнах с липсите, господин генерал, че ми се струва, че съм се родил с един крак, с една ръка, с едно око и без три пръста на здравата ръка — и отпусна гърбицата на врата си.

— И аз съм така, моето момче! — покровителствено нагъна в усмивка белезите около устата си генералът.

№1999 още повече се разчувства от съпричастието на генерала и от окото му потече мъничка сълза. В окото на генерала също заблестя една сълза. Рязко я изтри с единствената фаланга от показалеца на здравата си длан и продължи да пита с овладян гърлен глас. Окото му отново заблестя стъклено, сурово и студено:

— Имаш ли деца?

— Нямам — изпъна гърбицата на врата си №1999.

— Защо? — окото на генерала блестеше все по-студено.

— При една битка ме облъчиха с уран. Освен това... — наведе поруменялото си от смущение лице. — Не ми става.

— Защо? — окото на генерала искреше като бучка лед.

— Един кон от обоза ме ритна в слабините... Това беше преди да ме облъчат с уран.

— Ясно — отсече генералът. — И аз съм облъчван от уран. Ритал ме е кон, но не в слабините, а в главата. В слабините ме е ритала

камила, това беше в Африка, бихме се с бедуините един месец в пустинята. Камилата беше ожадняла.

— А войниците? — попита №1999.

— Не усещаха глад и жажда. Биехме се до сетен дъх! — изпъчи гърди генералът.

— И какво стана после? — заинтригуван попита №1999.

— В края на битката пленихме обоза на врага. В каруците имаше мяхове с вода, дадох на камилата да пие. Изпи пет мяха и се успокои. Беше много кротко и добро животно. После я изядохме.

— Защо? — попита № 1999, развълнуван и забравил, че стои пред офицер от Генералитета.

— След битката бяхме изгладнели, в базата нямаше храна... — отговори генералът и се загледа в далечината.

Прехапал устни, Секретарят чакаше разпитът да продължи. Моливът послушно тежеше в дланта му.

Стъкленото око на генерала бавно се завърна от далечината в кабинета.

— За какво си получил военните отличия? Разкажи за всяко едно от тях!

— Слушам, господин генерал! — отговори №1999, изпънат като пушка до вратата, зареял една втора поглед в далечината. Знаеше отговора наизуст, беше го повтарял при всяка мобилизация през последните няколко хиляди години. — Този зъб тука — посочи той най-големия кучешки зъб върху гърдите си, голям и крив като бивник на глиган, — го получих след първата битка със савашите за проявена храброст в боя. Тогава нямаше още кръстове за храброст и медали, награждаваха ни със зъби от животни. И тъй като дивите животни се ловяха трудно, а битките бяха много, раздаваха ни кучешки зъби. Размерът на храбростта и смелостта, проявени в боя, определяха размера на зъба след това.

— Така беше, така беше — въздъхна замечтано генералът. — И аз съм награждаван — със зъби от лъв и тигър — лицето му просия щастливо, окото просветна с мека светлина и озари с нежна светлина пагоните, медалите и тигровите зъби под бялата престилка. — Продължавай! — каза той с тих и задушевен глас.

— Този зъб получих след втората битка със савашите — усмихна се смутено № 1999 и погали с длан втория по големина зъб върху

гърдите си.

— А другите? — надвеси се над масата генералът. Окото му блестеше — стъклено и нетърпеливо.

Прехапал устни, секретарят владееше молива и смогваше да пише. Челото му се ороси с пот. Изтри го с овъглена длан.

— След битките със савашите ме наградиха с още няколко зъба, но не помня реда, по който ги получих. Награждаван съм доста покъсно и с медали от желязо, мед и бронз, но и техния ред не помня. Нали знаете, господин генерал, помни се първото военно отличие, като първата целувка, за цял живот. Другите след него избледняват в паметта — №1999 тихичко въздъхна. В окото му натежа тъга.

— Да, да — поклати глава генералът и допълни: — Щом не помниш подробностите, ще питам аз. Кръстът за храброст?

— А, да — понечи да се плесне по челото с ръка №1999, но се сети, че стоеше срещу офицер от Генералитета и изпъна ръката си до тялото. — От горяща къща изнесох един офицер и едно дете. За малко да изгоря. Офицерът и детето се бяха задушили, после оживяха. Врагът ги беше взел в плен и ги държеше като заложници. Преди да вляза в къщата, убих войниците, които ги охраняваха в двора. Бяха един взвод и половина, останалите се криеха в мазето и изгоряха. Можех и тях да изнеса, но трябваше да пазя офицера да не го пленят отново. Така и не разбрах защо ми връчиха кръста за храброст. И сега се питам защо ме наградиха — защото спасих детето и офицера, или защото избих взвод и половина вражески войници?

— Първо — вдигна кокалестата си фаланга генералът — не си убил, а си обезвредил вражите войници, защото носят вреда за нашата непобедима армия и второ: наградили са те, защото си обезвредил взвод и половина вражески войници. Освен обезвредените вражески войници, всичко друго е без значение в една война! Ясно ли е, редник? — наостри рамене и изпъна гръб генералът. Окото му се изцъкли и лицето застина.

— Тъй вярно, господин генерал! Освен обезвредените вражески войници всичко друго е без значение в една война! — изпъна и №1999 смъкнатите си рамене.

— И никога не го забравяй! — удари с юмрук по плюша генералът.

Секретарят се сепна и изтърва молива. После го сграбчи и стисна до болка с черните си пръсти.

— Слушам, господин генерал! — още по-високо изпъна вдървените си рамене № 1999 и се загледа в далечината. Лицето му застина като генералското.

— Остава последната част от прегледа — след кратка пауза каза генералът и се надигна.

Подпря се на патерицата си и закуцука към вратата. Ръкавът на престилката му се развя след него като обругано военно знаме. Спря пред №1999 и го погледна в окото със стъкленото си око.

— Кръ-гом! — заповяда той.

№1999 се завъртя кръгом на алуминиевата си протеза и застана с гръб към членовете на комисията, насядали със сковани гърбове зад плюшената маса.

— Наведи се! — изхриптя гърленият глас на генерала.

№1999 се прекърши в кръста като сгънат по средата дърводелски метър — с глава към вратата и задник към членовете на комисията.

— Разтвори бузите на задника! — заповяда генералът.

— Не мога, господин Генерал. Куката ми пречи — отговори притеснено №1999.

— Аз ще ти помогна — каза Генералът.

Със здравата си ръка № 1999 отдръпна настрани едната буза, другата генералът дръпна със здравата си ръка, приведе на две сухото си тяло, ставите му изскърцаха като ръждясали пружини и заби стъкленото си око в задника на №1999.

— Кисти и хемороиди няма — обърна се той през рамо към Секретаря, все така превит на две, ставите му скърцаха като натегнати пружини. — Какви са тези белези по ануса? — попита строго прекършения в кръста № 1999, без да отделя стъкленото си око от задника му. После бавно се изправи, ставите му изпукаха като несмазани прижини.

— Бих се в Анадола... — рапортува №1999, все така превит под прав ъгъл в кръста, със задник към комисията и генерала.

— Ясно! — промърмори генералът и допълни с омекнал глас: — И аз съм се бил в Анадола — и свенливо се огледа. — Това бе толкова отдавна... — поклати той глава. Стъкленото му око срамежливо проблесна и изгасна.

— Мога ли да се изправя? — попита притеснено №1999.

— Да, да — отговори генералът и го погледна нежно със стъкленото си око.

№ 1999 бавно се изправи — става по става, като разхлабен дърводелски метър.

Генералът се върна зад плюшената маса, остави патерицата си на стойката и се отпусна на мястото си. Ставите му изскърцаха като отпуснати пружини.

— Е? — огледа той членовете на комисията със стъкленото си око.

— Диша! — докладва Старшият на военната комисия.

— Сърцето му работи! — допълни Заместникът.

— Чува и говори! — рапортува Заместникът на заместника на старшия.

— Годен за военна служба! — отсече генералът.

„ГВС“ — написа Секретарят и въздъхна облекчено. Моливът се изплъзна от дланта му и меко тупна върху плюша.

— Служа на Човечеството! — козирува №1999.

— №1999 — проехтя гласът на генерала в кабинета.

— Аз — изпъна гърбицата на врата си Номер 1999.

— Честито! Заминаваш на военен сбор като редови войник! — удари с юмрук по плюша генералът, стъкленото му око възторжено проблесна. Взе печата, удари го върху военната книжка на №1999 и я затвори.

— Служа на Човечеството, господин генерал! Благодаря за оказаната чест! — отново козирува №1999.

Обърна се и излезе от кабинета със стегната войнишка стъпка — туп-пляс, туп-пляс, туп-пляс. Кръстът за храброст, медалите и кучешките зъби върху върдите му бодро извънтяха. Куката на откъснатата му ръка изстреля в сумрака серия отблясъци в такт с чаткането на протезата по пода и изгасна в дъното на коридора.

— Следващият! — изкънтя след него гласът на часовия.

№2000 проплака, извади пръста от носа си и изплъзя в кабинета на четири крака. Той бе здрав, той бе нов, той бе току-що роден. Чака го дълъг и щастлив живот... — помисли си със завист №1999 и влезе в склада да му зачислят мешка, автомат и униформа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.